

Bijlages.

Fiche 2: Meer dan gras.

Printinstructies.

Bijlage	Pagina	Formaat	Afdrukken	Aantal
Bijlage 1 - Extra achtergrond	2 - 3	A4	Dubbelzijdig	1X
Bijlage 2 - Foto's graslanden	4 - 13	A3	Enkelzijdig	1X
Bijlage 3 - Werkblad Heaven & Hell	14 - 15	A3	Enkelzijdig	1X/groep

BIJLAGE 1.

Achtergrondinformatie over de verschillende types graslanden en graslandfases.

Graslandfases.

Een grasland kan zich in verschillende **fases** bevinden, afhankelijk van het gebruik van dat grasland. Een grasland in landbouwgebruik heeft een andere functie dan een grasland in een natuurcontext, en om van de ene toestand naar de andere te gaan moeten een aantal fases worden doorlopen. Dat zijn de zogenaamde graslandfases.

Een **productiegrasland** is een weinig biodivers grasland, waarin grassen domineren en er dus weinig ruimte is voor kruiden, die typisch de bloeiende soorten zijn in een grasland. Deze graslanden komen in Vlaanderen veel voor, omdat de productie hoog is en het maaisel dus heel geschikt is als ruwvoeder in de landbouw. In een **Gras-kruidentmix** zijn de grassen niet langer dominant en zijn al veel kruiden aanwezig. Door aangepast maaibeheer (2x per jaar op het juiste tijdstip maaien) kan het grasland verder verschromen en zo evolueren naar een **Bloemrijk grasland**, dat zeer biodivers kan zijn.

Op [Ecopedia](#) vind je een online leerpad 'Inleiding tot de graslandfases' met een goede interactieve figuur, waarmee je dieper op de graslandfases kan ingaan.

Graslandtypes.

Welk **type bloemrijk grasland** er op een bepaalde locatie voorkomt, is sterk afhankelijk van de **abiotische factoren op die plaats**. Elk type bodem (nat/droog, kalkrijk/kalkarm, voedselrijk/voedselarm) zal een ander graslandtype opleveren. Op matig voedselrijke, vrij droge, zandleem-, leem- of kleibodems kan je bv. Glanshaver-hooilanden aantreffen, al zijn die zeldzaam in Vlaanderen. Op vochtige tot natte standplaatsen kunnen Dotterbloemgraslanden ontstaan.

Een volledig **overzicht** van alle graslandtypes vind je [hier](#).

Grasland in tuincontext.

Tuinen nemen bijna **12% van de oppervlakte van Vlaanderen** in beslag, en veel tuinen bestaan voor een groot deel uit kortgemaaid gazon. Vaak wordt dat gazon om de 1 à 2 weken gemaaid, net als een raaigras-grasland is het weinig biodivers en zijn grassen dominant.

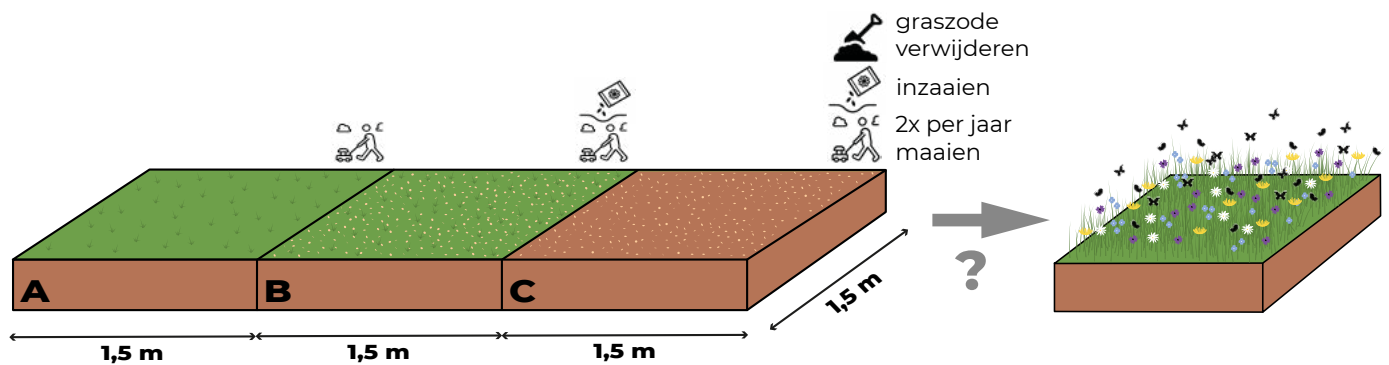
Een alternatief voor een gazon dat uitsluitend uit grassen bestaat is een **bloemrijk gazon**, waarin kruiden voorkomen die goed tegen betreding kunnen. Een bloemrijk gazon wordt minder gemaaid, en soms duiken er vanzelf bloemen op in het gazon (madelief, paardenbloem, ...). Meestal kan er echter best worden ingezaaid. Op plaatsen waar weinig of geen betreding is kan een **bloemenweide/ bloemrijk grasland** worden aangelegd, of een vaste border.

In het project **FlowerPower De Tuin** onderzoekt HOGENT van 2021 tot eind 2024 hoe de biodiversiteit in graslanden in tuinen kan worden verhoogd. Volstaat het om minder vaak te maaien? Moet je bloemen zaaien voor een mooier resultaat? Welke rol speelt de bodem?

Om die vragen te beantwoorden riepen de onderzoekers van FlowerPower de hulp in van **burgerwetenschappers**. 500 burgers legden begin 2022 in hun tuin **3 proefvlakjes aan in hun gazon**. Die proefvlakjes meten 1,5m x 1,5m en sluiten op elkaar aan. Door elk van de 3 proefvlakjes op een andere manier aan te leggen kan onderzocht worden welke methode van aanleg het best werkt.

- Proefvlakje A wordt slechts twee keer per jaar gemaaid.
- Proefvlakje B werd ingezaaid met een inheems bloemenmengsel en twee keer per jaar gemaaid.
- Bij proefvlakje C werd de graszode verwijderd, werd er een inheems bloemenmengsel ingezaaid en wordt er twee keer per jaar gemaaid.

De deelnemers namen bij de start van het project ook een **bodemstaal**, waarvan de voedingstoestand, pH en koolstof werd bepaald. Op die manier wordt onderzocht hoe de bodem het succes van een bloemenweide beïnvloedt, en ook hoeveel koolstof er in onze gazonbodems ligt opgeslagen.

Om te bepalen of zo'n bloemrijk graslandje echt soortenrijker is, tellen de deelnemers jaarlijks minstens **1 keer bloemen en bloembezoekers** in hun proefvlakjes. Ze doen dit met behulp van **ObsIdentify**, een app met automatische soortenherkenning. Zo wordt er gemeten hoeveel bloemen en bloembezoekers er in elk proefvlakje voorkomen en kan er worden vergeleken tussen de proefvlakjes. Volstaat minder maaien om bloemen in je tuin te krijgen (proefvlakje A)? Of is inzaaien en zelfs graszoden verwijderen noodzakelijk om een soortenrijke bloemenweide te krijgen (proefvlakjes B en C)? Welk proefvlakje heeft de meeste bloemen en trekt de meeste bloembezoekers aan, en is dus beter voor de soortenrijkdom in de tuin?

Eind 2024 worden **de resultaten van het project** bekendgemaakt. Je kan FlowerPower De Tuin [hier](#) volgen.

BIJLAGE 2.

Foto's van verschillende types graslanden en graslandfases.

Overzicht.

Nummer foto	Type grasland
1	Productiegrasland
2	Gras-kruidenmix
3	Bloemrijk grasland - glanshaver hooiland
4	Bloemrijk grasland - dotterbloemgrasland
5	Kortgemaaid gazon
6	Bloemrijk gazon
7	Bloemenweide
8	Ruigte
9	Bloemrijke border

1

2

5

8

(c) Vildaphoto

vildapl

HEAVEN

HELL